

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXVIII. — Izdan in razposlan 24. dne marca 1914.

Vsebina: (Štev. 63 in 64.) 63. Izvršitveni predpis k V. poglavju zakona z dne 25. oktobra 1896. l. o neposrednjih osebnih davkih, oziraje se na izpremembe, ukrenjene z zakonom z dne 23. januarja 1914. l. (novela o osebnih davkih). 64. Izvršitveni predpis k VI. poglavju zakona z dne 25. oktobra 1896. l. o neposrednjih osebnih davkih, oziraje se na izpremembe, ukrenjene z zakonom z dne 23. januarja 1914. l. (novela o osebnih davkih).

63.

Izvršitveni predpis k V. poglavju zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220)

o neposrednjih osebnih davkih, oziraje se na izpremembe, ukrenjene z zakonom z dne 23. januarja 1914. l. (drž. zak. št. 13) (novela o osebnih davkih).

Kazenska določila.

(Razglašeno z razpisom finančnega ministrstva z dne 18. marca 1914. l.)

Izvršuje zakon z dne 23. januarja 1914. l. (drž. zak. št. 13) o izpremembah zakona o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220) (novela o osebnih davkih) se z razpisom finančnega ministrstva z dne 24. aprila 1897. l. (drž. zak. št. 109) razglašeni izvršitveni predpis k V. poglavju (kazenska določila) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220) o neposrednjih osebnih davkih, z dodatki vred, izdanimi k njemu gledé njegove uporabnosti na kazenske razprave, ki se nanašajo na davke za leto 1914 in naslednja leta, deloma izpreminja, oziroma dopolnjuje in naj se po tem glasi:

I. oddelek.

Kazniva dejanja in kazni.

Člen 1.

Uvod.

V V. poglavju obsežena določila se nanašajo, ako ni v zakonu izrečno ukrenjen drug zaukaz, na vse v tem zakonu uravnane zakone, to je na pridobnino (I. in II. poglavje), rentnino, dohodnino, plačarino ter na posebno davščino od prejemkov udov načelstva, nadzornega in upravnega sveta delniških družb in komanditnih družb na delnice (davščina od tantijem), uvedeno s členom III novele o osebnih davkih.

Tukaj obravnavana kazniva dejanja je razlikovati:

- a) V taka, o katerih odločajo redna sodišča (§§ 242, 246, 248);
- b) v taka, o katerih pristoji odločba davčnim oblastvom (§§ 239, 240, 241, odstavek 3, 243, 244, odstavek 3, 247, 249);
- c) v opustitve, katerim so zapretene kazni za voljo nereda (§ 250).

Člen 2.

Kazniva dejanja, katera kaznujejo redna kazenska sodišča.

(§§ 242, 246, 248.)

1. V § 242 oznamene nepravice navedbe in v § 248 pod kaznijo prepovedana odreka ali zabramba vstopa v obrtne prostore in njih ogleda ter ogleda obratnih naprav in zalog so kazniva dejanja, ki jih morajo sodišča na prošnjo organov državnega pravdnitstva preganjati uradoma. Finančnim oblastvom, ki zapazijo taka kazniva dejanja, pristoji samo naznaniti jih.

2. Priče, izvedence in pojasnilnike je primerno opozoriti na odgovornost, ki jim je naložena po § 242.

3. V § 246 omenjeni prekršek dolžnosti v tajnosti imeti in zloraba davčnih vpisnikov je kaznivo dejanje, ki se preganja samo na predlog vlade, prizadetega davčnega zavezanca ali katerega komisijskega uda.

4. Staviti kazenski predlog v imenu vlade, v to se pooblaščajo finančna deželna oblastva.

5. Tako pri kazenskih naznanilih, kakor pri kazenskem predlogu si morajo oblastva tudi misliti, da je sicer po eni strani njih dolžnost zadobiti zakonu veljavo, da pa je po drugi strani naznanila, oziroma kazenske predloge staviti samo ob nujni sumnji.

Pri primerih, oznamenjenih v § 242 je skrbeti tudi za to, da se ne naznanjajo morda enostransko samo kazenska dejanja, storjena na škodo erarju.

V dvomljivih primerih si je izprosi ukazilo višjih oblastev.

Člen 3.

Davčnim oblastvom v odločbo odkazana kazniva dejanja.

(§§ 239, 240, 241, odstavek 3, 243, 244, odstavek 3, 247, 249.)

Kazniva dejanja, gledé katerih pristoji izrek kazenskih razsodbe davčnim oblastvom, so:

1. Prikrajšba davka (§§ 239, 240);

2. zatajba davka (§ 243);

3. v § 241, odstavek 3, in v § 244, odstavek 3, omenjene nerednosti, to so tisti primeri, v katerih se dá pri objektivnem učinku, ustrezojočem davčni prikrajšbi ali davčni zatajbi, posneti iz okolištin, da ni subjektivnega učina, namreč namerjane davčne prikrajšbe, oziroma davčne zatajbe;

4. vedoma neresnično pojasnilo o hišnih prebivalcih (§ 247);

5. če se kdo brani prevzeti posle kakor komisijski ud ali takega namestnik, ali če neupravičeno izostanejo ti poslovalci od komisijskih sej (§ 249).

Člen 4.

Kazni.

1. Kazni so v odstavkih 1 in 2, §§ 241 in 244 ustanovljene z mnogoternikom prikrajšanega davka, oziroma prikrajšbi izpostavljenega davka, eventualno po njega verjetni izmeri, in to z najmanjšim in največjim zneskom mnogoternika, ki ga je uporabljati pri kaznovanju. Pri tem so razmerno brezpomembne zaokrožbe kazenskega zneska na zdolaj dopustne.

2. V ostalih primerih je ustanovljen po en največji znesek kazni, pri čemer se prepušča oblastvu prisoditi poljubne manjše denarne kazni. Pod znesek 2 K pa praviloma ni iti.

3. Ustanavlja se kazni v teh zakonitih mejah, se je ozirati na kakovost posameznega primera, na važnost prestopka, na mero pokazane slabe namere ali nemarnosti kaznivčeve, ter na druge olajšujoče, oziroma obtežilne okoliščine. Zato je zlasti v primerih prikrajšbe davka po § 239 razločevati, ali gre za dohodke, o katerih ni gledé številke nikakega dvoma, kakor na primer obresti, dividende, rente itd. ali pa za take dohodke, ki jih more tudi davčni zavezanec sam dognati le približno. Tudi okoliščine, ali se je davek res prikrajšal ali je bil prikrajšbi samo izpostavljen, bo v tem oziru prisojati pomen. Poleg večje ali manjše pripravnosti navedb, ki jih je podal ali opustil davčni zavezanec, premotiti davčne organe, se bo v vsakem primeru ozirati tudi na osebne razmere kaznivca, zlasti na njegove rodbinske in imovinske razmere. Tistim, kateri so že bili kaznovani zaradi katerega sem merečega kaznivca dejanja, ter storé tako dejanje vnovič, je naložiti praviloma večjo kazen kakor osebam, katere zapadejo kazni prvič.

4. Gledé kazni, zapretenih v § 241, odstavek 3, in v § 244, odstavek 3, se zlasti opozarja na to, da se ne smejo morda po preudarku davčnega oblastva prisojati namesto kazni, ustanovljenih v prvih odstavkih teh paragrafov, ampak da se smejo uporabljati pri učinu, ki je izrečno oznamenjen v § 241, odstavek 3, in v § 244, odstavek 3, ter je subjektivno bistveno različen od prikrajšbe, oziroma zatajbe davka. (Primerjaj tudi izvršitveni predpis k IV. poglavju, čl. 30, št. 1.)

Člen 5.

Opustitve, katerim so zapretene kazni zavoljo nereda.

(§ 250).

1. Kaznivost opustitev, ki jih je kaznovati s kaznimi zavoljo nereda, je odvisna od izrečnega poziva, naj se zahtevano dejanje opravi v primernem roku, ter od tega, da je v tem pozivu zapretna kazen zavoljo nereda, ki jo je določiti po znesku.

2. Da se sme kazen zavoljo nereda zapreti veljavno, v to je potrebno, da se je smel nalog ali poziv na podstavi zakona dati davčnemu zavezancu, pojasnilniku, izvedencem ali osebam, katere so dolžne dajati naznanila.

V koliko smejo pojasnilniki odreči zahtevano pojasnilo, to je določeno v § 269. (Izvršitveni predpis k VI. poglavju, člen 6.)

3. V § 250, odstavek 2. omenjeni primeri, v katerih se v zakonu izrečno pridržuje pravica davčnega oblastva, oziroma davčne komisije, prisojati kazni zavoljo nereda, so primeri, kadar se zanemarijo pozivi:

- a) za vložbo pridobninske izjave za občo pridobnino (§ 42),
- b) za vložbo priznanice ali drugačnih pomočkov za odmero pridobnine od podjetja, zavezanega javnemu dajanju računov (§ 112),
- c) za vložbo priznanice ali drugačnih pomočkov za odmero rentnine (§ 142),
- d) za vložbo priznanice za dohodnino (§§ 205 in 209).

V vseh teh primerih lahko nastopi tudi kako kaznovanje davčnega zavezanca po §§ 243 in 244 tedaj, kadar so v resnici dani za to določeni po-

goji. (Primerjaj tudi izvršitveni predpis k IV. poglavju, čl. 30, št. 1.)

4. Zapretilcev kazni zavoljo nereda pa se sme zvezati tudi z drugimi nalogi ali pozivi, kolikor so osnovani v zakonu. Dovolitve vpogleda v opravilne in gospodarske knjige (§§ 222 in 258) pa ni izsiliti s kaznimi zaradi nereda.

5. Izrečni poziv je izdati praviloma pismeno. Kadar se pa tak poziv zdi potreben ob zasliševanju davčnih zavezancev, pojasnilnikov ali izvedencev, se sme zapreti kazen ustno ter je zapretilo zabeležiti v zapisniku. Tudi v tem primeru je dodeliti primeren rok za opravo zahtevanega dejanja.

Člen 6.

Izključitev kazni in zastaranje.

(§§ 245, 251 do 254.)

1. Na določila zakona o prestanku kaznivosti davčne zatajbe in davčne prikrajšbe (§ 245), potem o zastaranju (§§ 251 do 254) je paziti davčnim oblastvom uradoma.

2. V § 254 omenjena določila občega kazenskega zakona, po katerih analogiji je presojati, v koliko se pretrga (prekine) zastaranje s tem, da se prične kazensko preganjanje, so obsežena v § 531 občega kazenskega zakona; ta določila se glasé:

„Zastaranje se (torej) pretrga, ako se zoper storilca kot obdolženca izda povabilo, privodno ali zaporno povelje, ali ako je bil on kot tak že zaslišan ali prijet ali pa preganjan s potiro ali z iskalnimi listi.“

Tamkaj omenjenih primerov izdaje privodnega ali zapornega povelja ali iskalnega lista, potem preganjanja s potiro ter prijetbe ni v kazenskih primerih, odkazanih v razsodbo davčnim oblastvom. Zatorej ne ostane drugega, nego samo povabiti in zaslišati obdolženca. V prvem primeru mu je seveda moralo biti povabilo vročeno.

3. Kratkost v § 253 ustanovljenega roka za zastaranje pravice izterjati kazni, prisojene po §§ 249 in 250, nalaga vsem udeleženiim organom dolžnost, hitro rešiti opravila, ki se tičejo pobiranja teh kazni.

II. oddelek.

Pristojnost in postopanje.

a) Razsojajoča oblastva.

Člen 7.

Za izrek kazenske razsodbe na prvi stopnji poklicana oblastva in organi.

(§ 256).

1. Postopanje gledé kaznivih dejanj, oznamjenih v §§ 242, 246 in 248, je naloženo rednim sodiščem, pristojnim za pregreške, oziroma prestopke.

Za osebe, ki so pod vojaško sodno oblastjo v kazenskih stvareh, velja vojaško sodišče za pristojno redno sodišče.

2. Kazenske razsodbe gledé kaznivih dejanj, oznamjenih v §§ 239, 240, 241, odstavek 3, 243, 244, odstavek 3, in 247, izreka davčno oblastvo prve stopnje, ki je pristojno gledé dotične davčne vrste.

a) Za to davčno oblastvo je gledé prikrajšbe in zatajbe davka, izvzemši v § 240 oznamjen primer, šteti tisto, katero bi bilo poklicano izdati plačilni nalog gledé davka, spravljenega v nevarnost prikrajšbe.

b) V primeru § 240 je za izrek kazenske razsodbe poklicano tisto davčno oblastvo, katero je pristojno za sprejemanje naznanil (izvršitveni predpis k IV. poglavju, člen 40, št. 4).

c) V primeru § 247 izreče kazensko razsodbo tisto davčno oblastvo, ki je pristojno za priredbo dohodnine prebivalcem dotične hiše.

Toda finančni minister lahko združi več davčnih priredbenih okrajev v en davčni kazenski okraj in določi za izvrševanje kazenskih preiskav in izrekanje kazenskih sodb gledé kaznivih dejanj, oznamjenih v §§ 239, 240, 243 in 247, za ta celi okraj eno samo izmed davčnih oblastev, ki so v njem. Finančna deželna oblastva lahko stavijo predloge o tem.

Tudi se lahko iz važnih razlogov, tako zlasti ako je istega kaznivega dejanja obdolženih več obdolžencev ali ako je isti obdolženec obdolžen več kaznivih dejanj, ki bi osnovala različne krajevne pristojnosti, ali ako je to morda potrebno iz ozira na obstoječo pristranost, delegira tudi

drugo davčno oblastvo prve stopnje, da izvrši kazenske razprave in izreče kazensko sodbo. Delegira se lahko tako na prošnjo obdolženčevega kakor tudi uradoma. Za delegiranje v okolišu finančnega deželnega oblastva se pooblašča to oblastvo: zoper njegovo odločbo je obdolžencu odprt rekurz na finančno ministrstvo. O delegiranju davčnega oblastva v okolišu drugega finančnega deželnega oblastva odloči finančno ministrstvo.

3. Gledé kazenskega dejanja, oznamjenega v § 249, so pristojna davčna oblastva na sedežu dotične komisije.

Ona nastopajo uradno samo na zaprosilo predsednikov dotičnih komisij.

Ako gre za kaznivo dejanje kakega uda pridobinske deželne komisije ali prizivne komisije, je predložiti kazensko razsodbo finančnemu deželnemu oblastvu, da jo dá vročiti.

4. Kazni zavoljo nereda prisoja tisti organ (davčno oblastvo, komisija, predsednik komisije), ki jih je zapretil.

Ako prisodi kazen zavoljo nereda komisija ali njen predsednik, je to priobčiti takoj davčnemu oblastvu prve stopnje na sedežu komisije.

5. Davčno oblastvo obvesti vselej o predpisu kazni tisti davčni urad, ki je pristojen pobrati naloženo kazen. Pristojen je v primerih pod št. 2, lit. a, davčni urad, poklican za predpis dotičnega davka (v primerih delitve davka za predpis večjega dela davka), v vseh drugih primerih pa davčni urad na uradnem sedežu pristojnega davčnega oblastva prve stopnje; to je v primerih delegiranja (prim. zgoraj št. 2, zadnja dva odstavka) davčni urad na uradnem sedežu prvotno pristojnega davčnega oblastva, ne pa davčni urad na uradnem sedežu delegiranega davčnega oblastva.

Člen 8.

Odločba na drugi stopnji.

(§§ 260, odst. 1, 2, in 260 a.)

1. Odločevati o rekurzih, podanih zoper kazensko razsodbo na prvi stopnji, je poklicano finančno deželno oblastvo.

2. O rekurzih zoper kazni zavoljo nereda odloča finančno deželno oblastvo v oblikah navadnega upravnega postopanja.

3. V vseh drugih primerih mora finančno deželno oblastvo odločiti v razsojevalnem senatu petih udov, od katerih morata biti dva sodniška uradnika in eden prisednik lajik. K temu razsojevalnemu senatu mora pripadati finančni deželni ravnatelj (finančni ravnatelj) ali njegov namestnik in pa po finančnem deželnem oblastvu postavljen svetnik ali tajnik tega oblastva.

Zastran postavljanja sodniških uradnikov se je obračati finančnemu deželnemu oblastvu na pristojno predsedništvo višjega deželnega sodišča.

Prisednika - lajika in njegovega namestnika imenuje na nasvet trojine finančnega deželnega oblastva finančni minister za dobo štirih let. Aktivni državni uradniki, nekdanji finančni uradniki in osebe, ki so v cesarski dvorni službi, ne morejo biti imenovani za prisednike-lajike.

Prisednika-lajika (namestnika) naj, kadar vstopi v svojo službo, zapriseže finančni deželni ravnatelj (finančni ravnatelj) ali njegov namestnik (prim. spodaj št. 4) takole:

„Prisegam pri Bogu Vsemogočnem in Vsevednem, da bodem na razpravah razsojevalnega senata brez ozira na osebo odločeval nepristransko po najboljši vednosti in vesti in da bodem nastrožje tajno hranil, kar izvem z razpravami sploh, zlasti o razmerah davčnih zavezancev, tako gotovo, kakor mi Bog pomaga.“

Osebe, ki smatrajo zaradi svojega veroizpovedanja prisego za nedopustno, se morajo namesto prisega zarotiti veroizpovedanju primerno. V ostalem se zmislu primerno uporabljajo določila izvršitvenega predpisa k IV. poglavju, člen 48, št. 1.

Po prisegi naznani predsednik prisedniku-lajiku razloge, ki izključujejo prisednika-lajika od sodelovanja in odločanja na razpravi.

Ti razlogi so:

- a) Ako je prisednik-lajik k stranki ali njenemu zastopniku v takem osebнем razmerju, ki po §§ 25 in 194 izključuje udeležbo komisije od posvetovanja in sklepanja;
- b) ako mu je iz oprostite ali obsodbe stranke pričakovati korist ali škodo;
- c) ako je v tej stvari nastopil kakor ovadnik ali zastopnik stranke, ter ako je bil zaslišan za pričo, izvedenca ali pojasnilnika.

O navedenih razlogih izključitve odloči predsednik razsojevalnega senata.

4. V razsojevalnem senatu predseduje finančni deželni ravnatelj (finančni ravnatelj) ali njegov namestnik.

5. Mnenje, za katero se izreče absolutna večina glasov, velja za sklep. Vprašanje o krivdi je ločiti od vprašanja o kazni in ga dati na glasovanje pred vprašanjem o kazni. Predsednik odda svoj glas nazadnje.

Ako gre pri izmeri kazni za višino številke, je, ako se ne doseže sklep večine, slično uporabljaje določilo § 193, odstavek 2, glasove za kaznivcu najneugodnejšo številko prištevati h glasovom za bližnjo njemu ugodnejšo številko tako dolgo, da se pokaže večina.

Sicer je ob sklepanju o kazni udom senata, ki so kaznivca spoznali za nekrivega dotičnega kaznivega dejanja, dano na voljo na podstavi sklepa, storjenega o vprašanju o krivdi, oddati svoj glas o kazni ali se zdržati glasovanja. V poslednjem primeru je šteti njihove glasove tako, kakor da bi bili pristopili za kaznivega najugodnejšemu izmed mnenj, ki so jih izrekli ostali glasovalci.

6. Poročati mora po finančnem deželnem oblastvu s tem poverjeni uradnik, ako mogoče, tak uradnik, ki ne pripada k razsojevalnemu senatu. V tem primeru seveda poročevalec nima pravice glasovati v razsojevalnem senatu.

7. Razsojevalni senat razpravlja v odsotnosti obdolženca. Toda na podstavi § 260, odstavek 2, mu je na njegovo izrečno zahtevanje dovoliti pravico, svoj rekurz pred razsojevalnim senatom ustno nadrobneje izvajati sam in tudi privzemši odvetnika; pri tem pa ni dopustno podajati nova dejanstva ali dokazila. Ako davčni zavezanec to zahteva, mu je naznaniti dan, katerega mora — eventualno s svojim odvetnikom — priti pred razsojevalni senat.

Člen 9.

Kadar se zapazijo kazniva dejanja.

(§ 257.)

1. Ako po tem zakonu postavljena komisija zapazi kako v tem poglavju oznamenjenih kaznivih dejanj, mora to naznaniti davčnemu oblastvu ter mu priobčiti ob enem svoje razprave in sklepe, ki se nanašajo na dotični obdačbeni primer. To ne bo oviralo komisije tekoče davčne priredbe

izvršiti po občin predpisih toliko, kolikor niso odvisne od izreka o kaznivem učinku.

2. Prav tako mora vsako davčno oblastvo priobčiti pristojnemu davčnemu oblastvu kaka zapazena kazniva dejanja, katera preganjati ni poklicano samo.

3. Ovadbe, oziroma poročila, v katerih niso navedeni določni učini in dokazi, ne smejo biti povod za uvedbo kazenskega postopka brez primerne uvodnega poizvedovanja. Sploh se smejo začeti kazenske preiskave le, ako so dani konkretni momenti sumnje.

b) Postopanje v kazenskih primerih, ne odkazanih pravosodju sodišč.

Člen 10.

Zasliševanje obdolženca.

(§ 258.)

1. Obdolženca je v kazenskem postopanju zaslišati vsaj enkrat; ta zaslišba se sme opustiti samo v nastopnih primerih:

- a) Ob prisodbi kazni zavljo nereda;
- b) ako prisodi davčno oblastvo zavljo kake v § 243 oznamenjene opustitve v zmislu § 244, odstavek 3, samo denarno kazen ne nad 40 K. V tem zadnjem primeru se sme rabsodba izreči takoj;
- c) ako obdolženec ni slusal izdanega mu, predpisom ustrezajočega povabila (prim. spodaj št. 2), ter neopravičeno ni prišel tudi na povabilo, ponovljeno po zmislu § 259, odstavek 1 in 2, ali, ako ne slusá enako ponovljenega poziva, naj imenuje zastopnika, ker je trajno, opravičeno zadržan priči, oziroma naj mu da potrebne informacije (§ 259, odstavek 4; člen 13, št. 3).

2. Preden se zasliši obdolženec v kazenskem postopku, ga je posebej pozvati in ta namen izrečno oznameniti. Ob začetku zasliševanja mu je vrhutega izrečno na zapisnik povedati, da se zaslišuje v kazenskem postopanju; ob enem ga je podučiti tako, kakor je povedano v členu 11., št. 4.

3. Seveda ima oblastvo tudi v primeru, oznamjenem v št. 1, lit. b, pravico zasliševati ob-

dolženca; prav tako sme oblastvo ponoviti zasliševanje obdolženca tolikokrat, kolikorkrat se mu to zdi potrebno v pojasnilo razprave.

4. Pozive ter vse druge odpravke za obdolženca je vročevati zaprte in zunaj ne sme biti vidno, da so izdani v kazenskem postopku.

Člen 11.

Varovanje pravic obdolženčevih.

(§ 258.)

1. Obdolžencu je povedati v teku kazenskega postopka vse razloge suma, ki jih ima davčno oblastvo pred seboj, in sicer časno in stvarno zapored, kakor preudari davčno oblastvo.

2. Obdolžencu gredó v kazenskem postopku naslednje pravice:

- a) Ko se je povedalo vse obdolžno gradivo, zahtevati 14dneven rok za izjavo, toda samo enkrat. To pa ne izključuje, da se obdolžencu dovolijo tudi že prej primerne dobe za ovržbo, kolikor zahtevajo vsakočasno mu povedani razlogi sumnje res posebne priprave (sestavo posebnih preračunov itd.).
- b) Posluževati se odvetnika ali druge osebe, zakonito upravičene za zastopanje, ki jo je na njegovo zahtevanje v času, v katerem to dopušča tek razprave, vsekakor pa pred sklepom preiskave, pripustiti na razpravo in ki ima pravico njega zastopajoč staviti dokazne predloge.
- c) O določinah vprašanjih, ki so zanj važna, predlagati zasliševanje prič, izvedencev in pojasnilnikov in predlagati, da se zaslišijo pod prisego; o tem naj odloči davčno oblastvo (prim. člen 12, št. 2).
- d) Zahtevati, da se mu iz oči v oči predstavijo priče, izvedenci in pojasnilniki; to zadnje pa samo, v kolikor ni njih vnovični zaslišbi pri davčnem oblastvu na poti kaka ovira, oznamljena v § 252, št. 1, kazenskega pravnega reda z dne 23. maja 1873. l. (drž. zak. št. 119).

Za take ovire našteva § 252, št. 1, kazenskega pravnega reda:

„Ako so zaslišanci med tem časom umrli; ako njih bivališče ni znano ali ako niso mogli osebno priti zavljo starosti.

zavoljo bolezni ali slabotnosti ali ker bivajo predaleč ali pa iz kakega drugega važnega vzroka.“

e) Vsak čas zahtevati, da se mu pokažejo pred davčnim oblastvom ležeče listine; vpogledati zapisnike in druge spise in jih prepisovati, in sicer v času, ko to dopušča tek preiskave, vsekakor pa pred sklepom preiskave v roku, ki zadošča, da se stavijo kaki dokazni predlogi. Notranji uradni spisi se lahko izključijo, da se ne morejo vpogledati. (Gledé tega se zmislu primerno uporabljajo določila izvršitvenega predpisa k IV. poglavju, člen 61, št. 4.)

f) Po sklepu preiskave, o katerem ga je obvestiti, vložiti pismen zagovor ali ga dati ustno na zapisnik. Za vložbo tega zagovora je dovoliti rok 14 dni, ki se lahko podaljša iz važnih razlogov.

3. Ako so se v razpravi pred komisijo pokazale obdolžencu listine ali so se zaslišale priče, pojasnilniki in izvedenci vpricho njega, ni treba več davčnemu oblastvu ponoviti teh dejanj.

4. O teh njemu pristojecih pravicah je podučiti obdolženca precej pri prvi zaslišbi; v razpravnem zapisniku je zabeležiti, da je bil res podučen (prim. člen 14, št. 1 in 2).

Člen 12.

Nadaljnje postopanje. Zaprisežba prič in izvedencev. Vpogled v knjige.

(§ 258, odstavek 5.)

1. Davčno oblastvo mora opraviti vse za popolno pojasnitev, kako je s stvarjo, potrebne ovedbe in pri tem paziti enako na okolnosti, ki odpravljajo z obdolženca sum, kakor tudi na razloge suma.

2. Kolikor bi ne bile izpovedbe prič in pojasnilnikov ali mnenje izvedencev že prej, namreč v teku priredbenega postopanja, potrjene pod prisego, ima davčno oblastvo pravico zahtevati, naj jih pristojno okrajno sodišče stanovališča zasliši pod prisego.

O slični pravici obdolženčevi primerjaj člen 11, št. 2, lit. c.

Pri svojih odredbah in odločbah naj se davčno oblastvo ravna po ukazilih, danih cenilnim komisijam v členu 50, št. 2, potem v členu 53, št. 7 in 8, izvršitvenega predpisa k IV. poglavju.

Pozive ter vse druge odpravke za priče, pojasnilnike in izvedence v kazenskem postopku je vročati zaprte in zunaj ne sme biti vidno, da so izdani v kazenskem postopku.

3. Davčno oblastvo ima tudi pravico, ako se kaznivo dejanje tiče dohodnine, pozvati davčnega zavezanca, naj predloži knjige, zapiske in izkaze v obsegu, oznamenjenem v § 222, in tako, kakor je tam oznamenjeno (člen 63, št. 3, izvršitvenega predpisa k IV. poglavju in člen 8 izvršitvenega predpisa k VI. poglavju). Toda za to je treba dobiti pooblastilo finančnega deželnega oblastva, ki naj odloči o tem v senatu treh udov, katerih eden je sodniški uradnik, ki ga postavi višje deželno sodišče, drugi pa voljen ud komisije, ki ga določi predsednik prizivne komisije.

Te oblasti se je poslužiti samo v važnih kazenskih primerih in ob posebnih dvomih o pravičnosti obdolženčevih navedb.

Člen 13.

Kadar obdolženec ne pride.

(§ 259.)

1. Kadar obdolženec ne sluša v kazenskem postopanju nanj namerjenega povabila, v katerem je izrečno oznameniti njega namen, tedaj je povabilo ponoviti, določivši primeren rok in zapretilvi mu, da se bo, če bi zopet izostal neopravičeno, kazenska razsodba izrekla na podstavi pomočkov, ki leže pred oblastvom, zmislu primerno uporabljaje določila § 213.

2. Če tudi ta poziv nima uspeha, mora davčno oblastvo izreči kazensko razsodbo.

Prav tako je ravnati, ako davčni zavezanec ne sluša v teku daljnega postopanja nanj namerjenega povabila ali poziva, naj kaj pojasni ali, ako opusti slušati poziv, naj dovoli vpogled v knjige.

3. Ako je obdolženec, ker je odsoten, trajno zadržan priti, je davčnemu oblastvu tudi dano na voljo ga enako pozvati, naj imenuje davčnemu

oblastvu zastopnika, naproti kateremu je izvršiti kazenski postopek; ako opusti imenovati zastopnika, je toliko, kakor da je obdolženec izostal neopravičeno. Ista določila naj veljajo, ako je obdolženec obolel in ga njegova obolelost po izpričevanju uradnega zdravnika sicer ovira, da bi prišel osebno, pa ne izključuje primerne informacije zastopnika.

4. Sicer se ob sebi razume, da mora v zakonu omenjeni „izrek kazenske razsodbe“ odpasti tedaj, kadar davčno oblastvo samo na podstavi pred njim ležečih pomočkov šteje, da kaznivost ni osnovana; v teh primerih je dati stranki s posebnim odlokom ali v obliki zapisnika na znanje, da se je postopanje ustavilo.

Člen 14.

Zapisnik. Ocena dokazov. Razsodba.

1. O vseh zasliševanjih je pisati urejene, če se rabi več pol, v sešitek zvezane zapisnike. Podpis je ponoviti na vsaki poli.

2. V zakonu ni izrečno ukazano, da je privzeti zapisnikarja, vendar je to dopustno in v važnejših primerih se celo svetuje.

Kolikor bi za to ne bilo na razpolaganje zapriseženih uradnikov, je z zapisnikom opozoriti zapisnikarja na kazenskopravno odgovornost, katero ima po § 246. To mu je povedati najpozneje precej potem, ko se je spisal prvi zapisnik, ki ga je on sestavil.

3. Ker ni pravega kontradiktornega postopanja, je davčno oblastvo zlasti strogo dolžno, da ne pazi enostransko samo na razloge suma, ampak da popolnoma ocenja tudi okoliščine, katere odpravljajo sum z obdolženca.

4. Kazensko razsodbo je izreči po svobodni oceni dokazov, skrbno pazeti na vse ovedene in obdolžencu v redu oponesene okoliščine.

5. Zlasti se je upreti misli, da je dopuščeno izreči kazensko razsodbo, če ni dokaz krivde popolnoma dosežen, in da je ob uveljavljanju pravnih pomočkov prepustiti nasprotni dokaz davčnemu zavezanecu.

6. Razsodbo je izdati pismeno ter ji pridejati obrazložbo, ki obsega vse bistvene znake

učina, ki ga šteje razsojajoče oblastvo za dokaznega, in okoliščine, dane v podstavo odmeri kazni, zlasti tudi olajševalne, oziroma obtežilne razloge.

7. V obrazložbi se sme zavračati samo na take listine, priče, pojasnilnike, izvedence in druga dokazila, glede katerih so se izpolnila v členu 11 obsežena ukazila; to določilo pa se po tem, kakšna je reč, ne uporablja za razsodbe, izrečene v zmislu člena 13.

8. Sicer se ob sebi razume, da se ne sme oblastvo že pri izreku razsodbe ozirati na dokazila, katerih ni samo v redu oponeslo davčnemu zavezanecu.

Člen 15.

Odmera dodatnega davka. Odgovornost.

(§ 256, odstavek 3; §§ 157, zadnji odstavek, in 266.)

1. V primerih prikrajšbe davka ali zatajbe davka ter v primerih, oznamenjenih v § 241, odstavek 3, in § 244, odstavek 3, mora razsojajoče oblastvo odmeriti pripadajoči dodatni davek (člen 7, št. 2).

Dodatni davek je dati davčnemu zavezanecu na znanje s plačilnim nalogom, oziroma (§ 240) poroku s plačilnim pozivom; predpisuje ga in pobira davčni urad, oznamenjen v členu 7, št. 5.

Kadar se kazensko postopanje ustavi, preden se izreče kazenska razsodba, tedaj je glede odmere dodatnega davka ravnati samostojno po določenih določilih izvršitvenega predpisa. (Izvršitveni predpis k VI. poglavju, člen 11, št. 3. zadnji odstavek.)

2. Pripadniki hišnega gospodarstva so odgovorni za tisti del eventualnih po § 241 ali § 244 naloženih kazni, ki pride na njihove v zmislu § 157 dohodkom predstojnika hišnega gospodarstva prištete dohodke po razmerju v podlago za odmero kazni privzetih večjih dohodkov pripadnikov hišnega gospodarstva k večjim dohodkom hišnega gospodarstva, privzetim v podlago za odmero kazni. Odgovornost za davčno kazen pa odpade, ako se je davek prikrajšal ali zatajil, kakor je dokazano, brez vednosti dotičnega pripadnika hišnega gospodarstva.

Odgovornost pripadnikov hišnega gospodarstva je redno uveljavljati samo tedaj, kadar bi

bilo združeno s posebnimi težkočami izterjati kazni od predstojnika hišnega gospodarstva.

Gledé odgovornosti pripadnikov hišnega gospodarstva, oziroma korporacij za eventualne po § 256, odstavek 3, odmerjene dodatne davke primerjaj izvršitveni predpis k IV. poglavju, člen 3, III.

3. Fizične in pravne osebe ter dedinske mase jamčijo za kazni, naložene njihovim zakonitim ali pooblaščenim zastopnikom.

Od te odgovornosti pa so odvezane ne samopravne fizične osebe gledé svojih oblastveno postavljenih zastopnikov.

4. O uveljavljanju odgovornosti po št. 3 primerjaj izvršitveni predpis k VI. poglavju, člen. 3, št. 6, čigar določila se zmislu primerno uporabljajo tudi na uveljavljanje odgovornosti po št. 2.

Člen 16.

Pravni pomočki.

(§ 260, odstavek 1, 3).

1. Zoper kazensko razsodbo ter zoper odmero dodatnega davka je dopusten rekurz do finančnega deželnega oblastva.

Pri tem se uporabljajo določila zakona z dne 19. marca 1876. l. (drž. zak. št. 28).

Potemtakem je podajati rekorze zoper kazni zavoljo nereda, prisojene po davčnih oblastvih, oziroma komisijah (predsednikih) v osmih dneh, in to pri tistem davčnem oblastvu, oziroma komisiji (predsedniku), od katerega je izšla kazenska odredba.

Rekurze je takoj predložiti finančnemu deželnemu oblastvu ter mu priložiti vse razpravne spise.

2. Rekurzi v kazenskih stvareh imajo odločivo moč; vendar ima davčno oblastvo pravico, ukazati popolno zavarovanje kazenskih zneskov, čim je razsodba prve stopnje vročena obdolžencu.

Začasne odredbe v zmislu in po pogojih §§ 378 nasl. izvršilnega reda se lahko dosežejo že v prejšnjem času.

3. Finančno deželno oblastvo mora o rekurzih v kazenskem postopanju ravnati po predpisih člena 8.

Razsodbe je odpraviti v imenu finančnega deželnega oblastva, ne sklicevaje se na sklep razsojevalnega senata.

4. Finančno deželno oblastvo obvesti o razsodbi tisto davčno oblastvo, ki je predložilo rekurz, oziroma ki je na sedežu komisije, ki je predložila rekurz.

Davčnega oblastva dolžnost je obvestiti stranko in — z ozirom na zgoranjo številko 2 — tudi davčni urad.

5. Finančno deželno oblastvo mora odločati tudi o rekurzih zoper dodatni davek, odmerjen v kazenskem postopku.

6. Zoper razsodbe, oziroma odločbe finančnega deželnega oblastva je dopuščena stranki pritožba do upravnega sodišča.

Člen 17.

Uporaba kazenskih zneskov.

(§ 261.)

V zmislu §§ 241 in 244 prisojene kazni tečejo v državni zaklad.

Nasproti pa tečejo v zmislu §§ 247 in 249 prisojene kazni ter kazni zavoljo nereda v ubožni zaklad, in to:

1. Ako se te kazni naložé davčnemu zavezancu samemu z ozirom na dolžni davek, katerega je predpisati vsega v določeni občini, v ubožni zaklad te občine;

2. v vseh drugih primerih v ubožni zaklad tiste občine, v kateri ima plačilni zavezanec svoje stanovališče ali bivališče.

Te kazni pa je vplačati pri pristojnem davčnem uradu (člen 7, št. 5), ki mora vsako leto predložiti davčnemu oblastvu izkaz o kazenskih zneskih, pobranih v prid ubožnim zakladom. Davčno oblastvo poroča o tem finančnemu deželnemu oblastvu, ki izdaja potrebne plačilne nakaznice.

Člen 18.

Kazenski vpisnik.

Davčna oblastva morajo o prisojenih kaznih pisati kazenski vpisnik po priloženem obrazcu A. Obrazec A.

O kaznih zavoljo nereda, katere prisodijo komisije ali njih predsedniki ter se naznanijo davčnemu oblastvu (člen 7, št. 4), je pisati ločen vpisnik po istem obrazcu.

V vpisniku je postavljati na videž tudi odločbe o rekurzih in razsodbe upravnega sodišča.

Engel s. r.

Krajevina: }
 Dežela: }

Davčno oblastvo

Kazenski vpisnik.

Tekoča številka	Ime		Številka in datum razsodbe	Oznanenilo kaznivnega dejantja (paragraf zakona)	Davčna vrsta, katere se tipe kaz- anje de-	Davčni urad, pri katerem se pred- pisuje kazem	Znesek dodatnega davka		Kazenski znesek				Finančnega deželnega oblastva odločba o rekurzu	Razsodba upravnega sodišča	Opom- nja
	Stanova- lišče	obdolženevo					K	h	K	h	K	h			
1	I. I.	Dunaj I ulica, štev.	5. X. 1914, štev. 512	239	obč. prid.	Dunaj I	230	—	690	—	—	—	—	—	—
2	I. I.	Dunaj I ulica, štev.	6. X. 1914, štev. 722	249	obč. prid.	Dunaj I	—	—	—	—	100	—	Dunaj	—	—

Vseбина.

I. oddelek.

Kazniva dejanja in kazni.

	Stran
Člen 1. Uvod	473
Člen 2. Kazniva dejanja, katera kaznujejo redna kazenska sodišča (§§ 242, 246, 248)	474
Člen 3. Davnim oblastvom v odločbo odkazana kazniva dejanja (§§ 239, 240, 241, odstavek 3, 243, 244, odstavek 3, 247, 249)	474
Člen 4. Kazni	474
Člen 5. Opustitve, katerim so zapretele kazni zavoljo nereda (§ 250)	475
Člen 6. Izključitev kazni in zastaranje (§§ 245, 251 do 254)	475

II. oddelek.

Pristojnost in postopanje.

a) Razsojajoča oblastva.

Člen 7. Za izrek kazenske razsodbe na prvi stopnji poklicana oblastva in organi (§ 256)	476
Člen 8. Odločba na drugi stopnji (§§ 260, odstavek 1, 2, in 260 a)	476
Člen 9. Kadar se zapazijo kazniva dejanja (§ 257)	477

b) Postopanje v kazenskih primerih, ne odkazanih pravesodju sodišč.

Člen 10. Zaslisevanje obdolženca (§ 258)	478
Člen 11. Varovanje pravic obdolženčevih (§ 258)	478
Člen 12. Nadaljnje postopanje. Zaprisežba prič in izvedencev. Vpogled v knjige. (§ 258, odstavek 5)	479
Člen 13. Kadar obdolženec ne pride (§ 259)	479
Člen 14. Zapisnik. Ocena dokazov. Razsodba	480
Člen 15. Odmera dodatnega davka. Odgovornost. (§ 256, odstavek 3; §§ 157, zadnji odstavek, in 266)	480
Člen 16. Pravni pomočki (§ 260, odstavek 1, 3)	481
Člen 17. Uporaba kazenskih zneskov (§ 261)	481
Člen 18. Kazenski vpisnik	481
Obrazec A	482

64.

Izvršitveni predpis k VI. poglavju zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220),

o neposrednjih osebnih davkih, oziraje se na izpremembe, ukrenjene z zakonom z dne 23. januarja 1914. l. (drž. zak. št. 13) (novela o osebnih davkih).

Obča določila.

(Razglašen z razpisom finančnega ministrstva z dne 18. marca 1914. l.)

Izvršuje zakon z dne 23. januarja 1914. l. (drž. zak. št. 13) o izpremembah zakona o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220) (novela o osebnih davkih) se z razpisom finančnega ministrstva z dne 24. aprila 1897. l. (drž. zak. št. 110) razglašeni izvršitveni predpis k VI. poglavju (obča določila) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220) o neposrednjih osebnih davkih gledé njegove uporabnosti na priredbo davka za leto 1914. l. in naslednja leta deloma izpreminja, oziroma dopolnjuje in naj se torej glasi:

Člen 1.

Uvod.

V VI. poglavju obsežena določila se nanašajo, kolikor ni v zakonu izrečno povedano nič nasprotnega, na vse v tem zakonu uravnane davke, to je na pridobnino (I. in II. poglavje), rentnino (prihodnino), dohodnino, plačarino, ter na posebno davščino od prejemkov udov predstojništva, nadzornega in upravnega sveta delniških družb in komanditnih družb na delnice (davščina od tanijem). uvedeno s členom III novele o osebnih davkih.

Člen 2.

Vlaganje priznanc in oddajanje izjav.

(§§ 262 do 265.)

1. Kdo mora oddati priznanice in izjave, ki se terjajo v zmislu tega zakona, je obširno določeno v §§ 262 do 265.

2. Določila teh paragrafov se uporabljajo brez razlike, ali gre za pismene izjave ali za podpis zapisnikov.

Oblastva morajo torej paziti na nje že tedaj, kadar gre za povabilo tistih oseb, katere morajo oddati priznanice ali izjave.

3. Za še ne prisojene dedinske mase morajo predpisane priznanice in izjave oddajati tiste osebe, ki upravljajo imovino (dedič, izvrševalec oporoke, skrbnik itd.), in to tudi tedaj, kadar se nanašajo na čas pred smrtjo zapustnikovo.

Po prisodbi morajo dediči oddati tiste izjave in priznanice, ki so morda potrebne za dodatno odmero davkov, prenizko ali celo ne predpisanih zapustniku.

4. V primerih, razpravljanih v št. 3, nimajo seveda priznanice in izjave več tistega pomena, kakor če bi jih bili oddali davčni zavezanci sami. Terjajo se v prvi vrsti v ta namen, da se osebam, ki so udeležene pri razpravi zoper zapustnika, da prilika, s svojega stališča pojasniti, kako je s stvarjo. Praviloma torej ni upravnikom dedščine in dedičem zaprečevati kazni zavoljo nereda, zlasti če pravijo, da jim ni mogoče oddati priznanico ali izjavo; odmero je marveč napeljati uradoma.

5. Pooblastila, glaseča se na zastopanje v rečeh osebnih davkov, so prosta kolka. Isto velja gledé popolnoma obče na zastopanje v davčnih rečeh glaseča se pooblastila, ako se porabljajo samo v stvareh osebnih davkov; dodatna raba takega pooblastila za druge namene (na primer za zastopanje v rečeh realnih davkov) ima za posledico dolžnost dodatnega kolkovanja. Nasproti pa so že prvotno zavezana kolkovniki pooblastila, katerih predmet so poleg porabljanja v davčnih rečeh razen tega še drugačne pooblastitve (na primer za zastopanje v spornih ali nespornih pravnih stvareh).

6. V § 264, odstavek 2, ustanovljena dolžnost več solastnikov kakega obči pridobnini zavezanega podjetja imenovati davčnemu oblastvu pooblaščenca, ker bi sicer vsak solastnik veljal za pooblaščenca ostalih, ni vezana na to, da jih po prej v to pozove oblastvo.

Dokler se torej ne postavi pooblaščenec, se smejo vročbe opravljati pravnoveljavno enemu izmed solastnikov, in priznanice in izjave enega solastnika so obvezne za druge solastnike.

Vendar se naroča davčnim oblastvom pri prvi dani priložnosti opozoriti tako poslujočega solastnika na to določilo.

7. V primeru, omenjenem v § 265, pa je v to izrečno pozvati davčnega zavezanca, stanujočega zunaj ozemlja, kjer velja ta zakon (izvršitveni predpis k IV. poglavju, člen 1, IV, št. 1, lit. a), ako se zdi oblastvu potrebno, da se postavi tuzemski pooblaščenec.

Potrditve za izpolnitev tega poziva je obsežena v § 268, odstavek 2 (prim. člen 5, št. 8).

Davčnim oblastvom se naroča, pri omenjenem pozivu izrečno opozoriti na ta pravni posledek.

8. Pri rokih, ki so določeni s tem zakonom ali ki jih je določilo oblastvo, oziroma komisija, se uporabljajo določila § 2, odstavek 2 in 3, zakona z dne 19. marca 1876. l. (drž. zak. št. 28) o poštnem teku ter o začetku in koncu rokov. Tudi ti roki se torej začnajo, kakor roki pravnih pomočkov (člen 10, št. 1) z dnem, ki sledi vročitvi. Preračunjuje jih ni šteti dni, katere hodi kaj po pošti tedaj, kadar se je dotični spis izročil pošti proti uradnemu prevzemnemu potrdilu (oddajnica, receptis itd.). Ako pride zadnji dan roka na nedeljo ali obči praznik, se konča rok šele s prihodnjim delavnikom. Oblastvo, oziroma komisija, pri kateri je ustreči pozivu z določenim rokom, se mora natančno oznameniti.

Člen 3.

Dedinske mase. Odgovornost.

(§§ 263, 266).

1. Z neprisojenimi dedinskimi masami se gledé na davke, urejene v tem zakonu, ravna kakor z zapustnikom. (Toda prim. izvršitveni predpis k III. poglavju, člen 27, št. 2 nasl., člen 29, št. 2 do 4, ter izvršitveni predpis k IV. poglavju, člen 69, št. 3).

2. Dediči so odgovorni za davčne zneske, ki vsled nepravilnih ali opuščenih davčnih izjav ali priznanj zapustnikovih sploh niso bili ali so bili odmerjeni prenizko, in pa za druge zapuščinske dolgove (§ 263, odstavek 2).

Ta odgovornost se razteza tudi na kazni, prisojene zapustniku, ako je bila razsodba pravno-močna pred smrtjo zapustnikovo.

3. Odgovornost je uveljavljati s plačilnim nalogom zoper posamezne dediče po meri njih podedovanih delov, ali ako se je dedščina nastopila brez pravne dobrote inventarija, če treba, z zahtevo nerazdelne obveznosti (§§ 820, 821 in 550 o. d. z.).

4. Fizične in juristične osebe ter dedinske mase so odgovorne za posledke, ki jih imajo prekrški dolžnosti njih zakonitih ali pooblaščenih zastopnikov, zlasti pa tudi za kazni, ki se iz tega vzroka prisodijo tem zadnjim.

Te odgovornosti pa so odvezane ne samopravne fizične osebe gledé zastopnikov, postavljenih jim po oblastvu (§ 266).

5. S to odgovornostjo pa se zastopnik ne odvezuje osebne odgovornosti za kake prekrške svojih dolžnosti. Odgovornost zastopanega za kazni, naloženo zastopniku, je torej redno uveljavljati samo tedaj, kadar bi bilo združeno s posebnimi težavami izterjati kazni od zastopnika.

6. Uveljavlja se ta odgovornost z obvestilom, namerjenim na odgovorno osebo, kateremu je priložiti prepis kazenske razsodbe, izrečene zoper zakonitega ali pooblaščenega zastopnika. Slično je ravnati ob uveljavljanju odgovornosti za prikrajšane davčne zneske, v kolikor ni ukazano pri posameznih davčnih vrstah nič posebnega.

7. O odgovornostih pripadnikov hišnega gospodarstva ter korporacij primerjaj izvršitveni predpis k IV. poglavju, člen 3, III in izvršitveni predpis k V. poglavju, člen 15, št. 2.

8. Gledé odgovornosti udov trgovinskih družb se uporabljajo določila trgovinskega zakonika. (Člen 56 izvršitvenega predpisa k I. poglavju).

9. V primerih, navedenih v št. 1 do 6, je dopuščen, kakor zoper odgovornost, tako tudi zoper pravnost davčne odmere ali kazenske odredbe, katera ji je v podstavo, rekurz do finančnega deželnega oblastva.

Člen 4.

Vročbe.

(§§ 267, 268).

1. Vročbo po tem zakonu izdanih pozivov, odlokov, odredb in odločb, zlasti pa plačilnih nalogov opravljajo ali naravnost oblastveni organi

ali občinsko glavarstvo ali pa pošta. Dosedanji predpisi o poštnine prosti rabi poštnega zavoda ostanejo neizpremenjeni

2. Vročbo je opraviti proti prejemni potrdilnici ali adresatu samemu ali pa kakemu njegovemu pooblaščenцу (§ 264). Ako se odvetnik ali notar, kateremu se naj vroči kakor pooblaščenцу, ne dobi v njegovi pisarni, se lahko vroči vsakemu tam navzočemu, vročevalnemu organu znanemu nameščencu ali uslužbencu odvetnika ali notarja.

S spredaj stoječimi določili se ne razveljavljajo posebni zakoniti zaukazi, ki se nanašajo na vročevanje adresatom samim. Zlasti je paziti na to-le:

Za vročbo trgovskim družbam zadostuje, ako se spis preda kakemu družabniku, upravičenemu za zastopanje družbe (člen 117, 167, 196 t. z.); za vročbo delniškim družbam (člen 235 t. z.), potem pridobitnim in gospodarskim drugim (zakon z dne 9. aprila 1873. l. [drž. zak. št. 70], § 21) prav tako družbam z omejeno zavezo (zakon z dne 6. marca 1906. l. [drž. zak. št. 58], § 18) zadostuje, če se opravi kakemu udu načelstva, ki ima pravico podpisovati ali so podpisovati.

3. Določilo § 264, da morajo pooblaščenči donesti na zastopanje v davčnih stvareh glaseče se pismeno pooblastilo, se nanaša samo na pooblastitev za oddajanje priznanc in izjav za davčnega zavezanca, ne pa tudi na sprejemanje vročil.

Vročba se sme torej opraviti tudi osebam, ki so bile drugače pooblaščene po adresatu, na primer pri delniških družbah in zadrugah uradnikom družbe ali zadruge, ki imajo oblast zastopati jo pred sodiščem ali so izrečno pooblaščene za sprejemanje poštnih pošilk.

V stvareh, ki se nanašajo na obrat trgovinske obrti kake osebe, torej zlasti ob priredbi in predpisu pridobnine (I. in II. poglavje) zanj, se sme opraviti vročba za principala (gospodarja) prokuristu (člen 42 t. z.)

4. Oblastva in vročevalni organi pa morajo, da se preprečijo neprijetni nasledki, podučiti davčne zavezance, kako naj izdajejo pismena kolka prosta pooblastila za osebe, katerim se sme opraviti vročba; v tem oziru je delati zlasti na to, da se izdadó pooblastila za sprejemanje vročil v stanovanju davčnega zavezanca bivajoči k družini

spadajoči domači osebi ali kaki v rodbini služeci odrasli osebi ali pa kaki v prodajalnici ali v obrtovalnici navzoči, k rodbini adresatovi spadajoči ali v njegovem opravilu ali obrti služeci osebi.

Za to primerne obrazce je dati na razpolaganje davčnim zavezancem.

5. Vročbe aktivnim osebam oborožene sile in orožništva se morajo opraviti vselej po poveljstvu (oblastvu, zavodu), ki je adresatu najbližje predpostavljeno.

V kolikor je sicer opraviti vročbe v vojaških poslopih ali v poslopih, ki jih je zasedlo vojaštvo, se morajo opraviti, ako se ne opravijo po pošti, ko so se poprej naznanile poveljniku poslopja in se je privzela vojaška oseba, katero je odločil on za to.

6. Pri vročbah adresatom zunaj avstrijsko-ogrske monarhije, ki se opravijo s priporočenimi pismi (§ 268), velja vročba za izvršeno, čim je po dnevu, katerega se je oddala na pošto, pretekla dvojna doba pravilnega poštnega hoda.

Na zunanje adresate namerjenim priporočenim pismom je pridejati, ako je to po predpisih za pošne urade mogoče, povratnico.

7. Vročba po kraljevih ogrskih oblastvih in pa s posredovanjem c. in kr. poslanstev se opravlja po obstoječih zaukazih.

Člen 5.

Posebna določila, ako bi se vročba ne dala opraviti.

(§ 267, odstavek 3 do 5, § 268, odstavek 2).

1. Kadar oseba, kateri se more vročba opraviti veljavno, noče sprejeti spisa, ki ga je vročiti, tedaj je pustiti spis na kraju vročbe. Ako se tako pusti, ima to moč vročbe (§ 267, odstavek 3).

2. Komu se sme vročba opraviti veljavno, to je presoati po §§ 262 do 264.

Ker je ob času poskušene vročbe redno navzočen samo prava ne večši vročevalni organ, bo praviloma moči presoati to pravno prašanje šele v rekurznem postopku.

3. Osebo, ki se brani sprejeti tak spis, je kolikor moči pripraviti do tega, da na prejemnici pristavi, oziroma podpiše izjavo, da noče in zakaj noče sprejeti spisa.

4. Vročevalni organ mora o tem, da se ni hotel sprejeti spis, in pa o tem, kako je on pri tem ravnal, precej poročati svojemu predstojniku.

5. Za davčne zavezance, katerih stanovišče in bivališče ni znano, ter za tiste adresate, katerim se spis, ki ga je vročiti, ni mogel vročiti niti po pošti niti po vsaj dvojnem poskusu vročbe drugače, je spis položiti pri občinskem predstojniku kraja za predpis davka, oziroma pri glavarju izločenega graščinskega ozemlja proti njegovi potrditvi prejema; to položbo mora ta tako, kakor je v kraju navada, razglasiti s pozivom, da se morajo adresati za prevzete spisa oglasiti pri občinskem predstojniku ali pri glavarju izločenega občinskega ozemlja (§ 267, odstavek 4).

6. Vročba velja za izvršeno, ako so od razglasitve pretekli štiri tedni. Kadar se pa dokaže, da se je vročba adresatu zares opravila brez njegove krivde šele v poznejšem času, velja vročba za pravomočno izvršeno šele v tem zadnjem času, nikakor pa ne pozneje, nego šest mesecev po razglasitvi (§ 267, odstavek 5).

7. Ta določila dajejo finančni upravi sredstva, da morejo dejanski preprečiti tje pa sem storjene poskuse strank, onemogočiti vročbe.

Z ozirom na resne, za davčne zavezance s tem zvezane posledice pa se vsem organom, katerim je poverjeno izvrševanje zakona, strogo nalaga dolžnost, uporabljati ta določila samo skrbno pazéč na upravičene zahteve davčnih zavezancev. Zlasti to, da je mogoče nadomestiti vročbo osebam neznanega bivališča z vročbo občinskemu predstojniku, nikakor še ne odvezuje oblasti dolžnosti vsaj poskusiti, da poižve za bivališče davčnega zavezanca.

Tudi je skrbno paziti na določilo spredaj stoječe št. 6.

8. Kadar davčni zavezanci, ki stanujejo zunaj kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, niso navzlic došlemu pozivu postavili v naši deželi pooblaščenca, tedaj je nadaljnje vročbe za nje opravljati po občinskem predstojniku tako, kakor je oznameno spredaj v št. 5 (§ 268, odstavek 2).

Določilo spredaj stoječe številke 6 se sme uporabljati tudi v tem primeru. (Prim. člen 2, št. 7.)

Člen 6.

Dolžnost dajati odmernim organom pojasnila.

(§ 269).

1. Vsakdo je dolžen vestno dajati po davčnih oblastvih, oziroma komisijah na podstavi tega zakona zahtevana, za popolnitev ali popravo po njem oddanih izjav, priznanc in naznanil potrebna pojasnila in izkaze, ter na zahtevo pričevati tudi v obdačenih stvareh drugih ali izpovedovati kot izvedenec.

2. Izpovedbo kot priča ali izvedenec smejo odreči samo v § 152 k. p. r. z dne 23. maja 1873. l. (drž. zak. št. 119) oznamenjene osebe (prim. št. 5), druge osebe pa le gléde takih pršanj, po katerih odgovoru bi njim ali kaki osebi, s katero so v razmerju, oznamenjenem v § 152, št. 1 kazenskega pravnega reda, mogla nastati neposrednja in razumno velika imovinskoppravna škoda ali sramota ali nevarnost kazensko-sodnega preganjanja ali preganjanja zaradi davčnega ali dohodarstvenega kaznivega dejanja, ali bi se prekršila kaka priči ali izvedencu naložena, državno pripoznana dolžnost molčanja ali pa razodela kaka umetnostna ali obrtna tajnost.

Z obrtnimi tajnostimi ni razumevati samo v tajnosti imetih tehniških procesov, ampak tudi taka na naročnike dotičnih obrtnikov se nanašajoča dejanstva, za katera je priča izvedela samo z ozirom na zaupno razmerje, ki obstoji med naročnikom in med obrtnikom (mandat, hranitvena pogodba).

3. Osebe, ki so ali so bile pri davčnem zavezancu v službi, ne smejo biti brez pritrditve tega zadnjega zaslišane za pojasnilnike ali izvedence.

4. Ker bi gotovo nasprotovalo nameri zakona, izvzeti od ukazila pod št. 2 neke pojasnilnike in ne uporabljati predpisa št. 3 na priče, zato je določila § 269 uporabljati na vse pojasnilnike.

5. V navedenem § 152 k. p. r. z dne 23. maja 1873. l. (drž. zak. št. 119) so nastopne osebe oproščene obveznosti pričevanja:

1. Osebe, katere so z obdolžencem v sorodu ali svaštvu po navzgornji ali navzdolnji vrsti, njegov zakonski drug in njegovi bratje in sestre in njih zakonski drugi, bratje in sestre njegovih roditeljev in njegovega deda in njegove babice, njegovi vnuki, vnukinje, bratranci in sestranici, posinoviteli in rejniki, posinovljenci in rejenci (rejenke), njegov varuh in varovanec (varovanka);

2. zagovorniki gledé tega, kar jim je obdolženec zaupal v ti lastnosti.

6. Dasi sovražnost pojasnilnikova zoper davčnega zavezanca ni navedena v zakonu za odklonilni razlog izpovedbe, vendar ni v pojasnjevanje privzemati oseb, o katerih je znano ali verjetno, da so takega mišljenja.

7. Odmerni organi se morajo ob zasliševanju prič, pojasnilnikov in izvedencev, kolikor moči, zdržati izpraševanja po zasebnih in družinskih razmerah; zlasti je opustiti preiskave o posameznostih hišnega gospodarstva in življenju davčnih zavezanec (prim. člen 54, št. 6, odstavek 2, izvršitvenega predpisa k IV. poglavju).

Samo o takih k zasebnemu in rodbinskemu življenju spadajočih razmerah, katere so neposredne važne za odmero davka, kakor na primer o številu, starosti, vrsti preskrbe otrok in drugih rodbinskih udov (§§ 172 a, 173 in 174), prispevkih, ki jih dajejo otroci roditeljem in nasprotno (§ 125, št. 8, § 157, odst. 5) i. dr., je opraviti morda potrebne ovedbe z vso natančnostjo.

8. Ako se brez razloga odreče izpovedba, se sme to kaznovati po § 250 s kaznimi zavoljo nereda.

O nepravilnih izpovedbah izvedencev in pojasnilnikov govori § 242.

Gledé zasliševanja prič in izvedencev pod prisego primerjaj §§ 46, 211 in 258 zakona. (Izvršitveni predpis k I. poglavju, člen 17, št. 2; izvršitveni predpis k IV. poglavju, člen 50, št. 2, člen 53, št. 7 in 8; izvršitveni predpis k V. poglavju, člen 12.)

Člen 7.

Pomaganje oblastev in sodišč.

(§§ 270, 271).

1. Vsa javna oblastva in uradi, vštévši sodišča, potem deželna, okrajna in občinska oblastva

in uradi morajo davčna oblastva in davčne komisije krepko podpirati in jim naglo dajati v izvršitev tega zakona potrebna pojasnila, kolikor niso temu na poti posebna določila ali neobhodni službeni oziri (§ 270).

2. Za odločbo o vprašanju, ali je dan primer dolžnosti dati zahtevano pojasnilo, so tudi nasproti tem javnim oblastvom in uradom pristojna davčna oblastva. Izsiliti to dolžnost pa imajo pravico samo nadrejena javna oblastva in uradi. Ako bi se kdo branil slušati določila § 270, morajo zaradi tega davčna oblastva ali komisije precej poročati o tem predstojnemu finančnemu deželnemu oblastvu.

3. Sodišča so zlasti dolžna, po en prepis tistih sodb, razsodb in odlokov, katerih prepise morajo po veljajočih predpisih določiti uradom za odmero pristojbin, priobčiti, kolikor se taki izdatki razmnožujejo na mehanični način, tistemu davčnemu oblastvu prve stopnje, v čigar okolišu je sedež sodišča.

4. Davčno oblastvo mora preskusiti dohajačo sodne spise in ukazati potrebno, ako se najde v njih kaka za odmero neposrednjih osebnih davkov važna navedba.

5. V kolikor se tako poročilo tiče dohodnine, ga je zabeležiti ali samo v dotičnem listu spiska *F* ali pa preposlati po najkrajšem potu pristojnemu davčnemu oblastvu.

6. V koliko morajo organi neposrednje davčne službe pregledovati spise uradov za odmero pristojbin, to je uravnano s posebnimi ukazili.

Člen 8.

Vpogled v gospodarske in opravilne knjige. (Vpogled v knjige.)

(§§ 272 do 279).

Vpogled v gospodarske in opravilne knjige (vpogled v knjige) lahko davčni zavezanec ponudi (§ 272) ali ga gledé dohodnine zaukaže prizivna komisija (§ 222), oziroma v teku davčnega kazenskega postopka, ako se kaznivo dejanje tiče dohodnine, davčno oblastvo na pooblastilo finančnega deželnega oblastva (§ 258, odstavek 5).

I. Ponujeni vpogled v knjige.

(§§ 272 in 273, odst. 1.)

1. Davčnemu zavezancu dano dokazilo vpogleda v knjige ni omejeno na posamezno davčno vrsto; dogaja se torej lahko pri vseh v tem zakonu uravnanih vrstah davka. Vpogled se lahko ponudi tako v odmernem, kakor tudi v rekurnem ali prizivnem postopku, prav tako v kazenskem postopku, in sicer tako v prvi kakor tudi v drugi stopnji.

2. Davčni zavezanec mora dejanstva, ki se naj dokažejo z vpogledom v knjige, natančno oznameniti, drugače se ni ozirati na njegovo ponudbo. Tudi ne bodi vpogleda v knjige, ako so dejanstva, ki se naj dokažejo, sploh brez pomena za priredbo davka, oziroma za kazenski postopek ali ako smatra davčno oblastvo, oziroma komisija navedbe davčnega zavezanca tudi brez vpogleda v knjige za verjetne.

3. Ako davčni zavezanec ne dovoli vpogleda v knjige, ki ga je zaprosil on sam ter je bil dovoljen, se šteje njegova ponudba za umaknjeno. Ako se zakasni dovolitev vpogleda, sme davčno oblastvo ali komisija ukazati določen rok za vpogled v knjige s pristavkom, da se bo ponudba, če ta rok poteče brez uspeha, štela za umaknjeno.

4. Ponujeni vpogled v knjige naj izvrši predsednik pristojne komisije ali državni uradnik, ki ima pismeno naročilo predsednika ali davčnega oblastva, ali končno, ako se davčno oblastvo in davčni zavezanec zedinita na osebo uda komisije, ki ni državni uradnik, ta ud komisije v navzočnosti davčnega zavezanca ali njegovega zastopnika, ki ima pismeno naročilo (§ 264).

II. Zaukazani vpogled v knjige.

(§ 273, odst. 2, in § 277, odst. 1.)

1. Zaukazati se more vpogled v knjige samo gledé dohodnine, in sicer samo v prizivnem postopku (§ 222) ali v teku davčnega kazenskega postopka, ako se tiče kaznivo dejanje dohodnine (§ 258, odst. 5). Natančnejša določila o tem so v členu 63, št. 3, izvršitvenega predpisa k IV. poglavju, oziroma v členu 12, št. 3, izvršitvenega predpisa k V. poglavju.

2. Zaukazani vpogled v knjige naj izvrši davčnega prava in knjigovodstva vešč državni uradnik, ki ga določi predsednik prizivne komisije

in ki ima njegovo pismeno naročilo, v navzočnosti davčnega zavezanca ali njegovega zakonitega zastopnika ali zastopnika s pismenim naročilom (§§ 259 in 264). Ako se je davčnemu zavezancu v prizivnem postopku naročilo dovoliti vpogled v knjige, ima pravico v petih dneh po prejemu tega poziva zahtevati od predsednika prizivne komisije, naj vpogleda v knjige ne izvrši uradnik, ki ima svoj uradni sedež v okolišu cenilne komisije, pristojne za davčnega zavezanca.

3. Prizivna komisija ali v kazenskem postopku pristojno davčno oblastvo, ki je zaukazalo vpogled v knjige, lahko zahteva, da se vpogled v knjige dopolni ali ponovi, ako ugotovitve, ki so v zapisniku o vpogledu v knjige (prim. III, C, št. 4), ne zadoščajo za pojasnilo eventualnih pomislekov. Vsak tak zaukaz potrebuje vnovičnega sklepa, oziroma pooblastila tako, kakor je omejeno v §§ 222 in 258, odst. 5 (člen 63, št. 3, odst. 4 izvršitvenega predpisa k IV. poglavju in člen 12, št. 3, izvršitvenega predpisa k V. poglavju). Za sklep komisije, ki zaukaže ponovitev vpogleda v knjige, je treba dvetretjinske večine navzočih udov, oziroma namestnikov.

4. Izsiliti vpogled v knjige s kaznimi zaradi nereda (§ 250) ni dopustno.

III. Skupna določila.

A. Privzemanje izvedencev, tolmačev in zaupnikov (§ 273, odst. 3, 4 in 5).

1. Pristojno oblastvo ali komisija prve stopnje (§§ 38, 109, 132, 176 in 256) lahko privzame, ako kaže obseg ali posebna kakovost vpogleda v knjige, ki ga je izvršiti, da je to potrebno, na predlog organa, kateremu je poverjeno opraviti vpogled v knjige (prim. I, št. 4. oziroma II, št. 2) po preudarku izvedenca v knjižni stroki, zapriseženega tolmača ter uradne pomožne moči.

2. Te osebe morajo strogo molčati o razmerah davčnih zavezancev, za katere so izvedele o priliki vpogleda v knjige, in morajo izpolnjevanje te dolžnosti, ako niso zaprisežene že za državne uradnike, namesto prisega obljubiti s tem, da podajo roko. Na kazenska določila § 246 jih je izrečno opozoriti. (Prim. spodaj F).

3. Izbiraje izvedenca v knjižni stroki se je ozirati na to, da pozna razmere dotične vrste dohodkov.

4. Zoper to, da se privzamejo take osebe ter njihovi nameščenci, ki kupčijsko tekmujejo z davčnim zavezancem, lahko ta ugovarja. O takem ugovoru odloči oblastvo ali komisija končno veljavno, oziraje se na vse okoliščine primera.

5. Tudi davčni zavezanec ima pravico sam privzeti zaupnika in enega knjižnega izvedenca, vzetega iz seznamov, ki se pišejo na sodiščih. V tem primeru pa mora stroške plačati vedno sam. (Prim. spodaj G, št. 1.)

B. Kraj in čas vzprejemanja dokazov (§§ 274, 275 in 281).

1. Vpogled v knjige je praviloma izvršiti v uradnih prostorih pristojnega oblastva ali komisije prve stopnje (§§ 38, 109, 132, 176 in 256).

Ob obširnih poizvedovanjih ali v drugih ozira vrednih okoliščinah naj se vrši vpogled, ako davčni zavezanec to zahteva, v njegovih obrtnih prostorih, oziroma v njegovem stanovanju.

2. Ako stanovanje ali obrtni prostori davčnega zavezanca niso v okoliščini pristojnega oblastva, oziroma komisije, je ukreniti, da izvrši vpogled v knjige davčno oblastvo, oziroma komisija, v koje okoliščini so stanovanje ali obrtni prostori.

3. Na predlog oblastev ali davčnih zavezancev se lahko iz važnih razlogov delegira tudi druga nego po običajnih pravilih pristojna komisija, oziroma davčno oblastvo, da izvrši vpogled v knjige. Za delegiranje v okoliščini finančnega deželnega oblastva se pooblašča to oblastvo; zoper njegovo odločbo je davčnemu zavezancu odprt rekurs na finančno ministrstvo. O delegiranju komisije, oziroma davčnega oblastva v okoliščini drugega finančnega deželnega oblastva odloči finančno ministrstvo.

4. Opravlja vpogled v knjige se je ogibati motenja rednega pravnega in gospodarskega obrata. Sploh je izvršiti vpogled v knjige, kolikor moči hitro, po možnosti tudi brez prenehljaja. Ako gre za zapiske ali dokaze, ki jih potrebuje davčni zavezanec izvršuje svoj poklic ali svojo

obrt, se mora dati davčnemu zavezancu možnost, da more v opravičnih urah primerno uporabljati te zapiske in dokaze.

5. Dan vzprejemanja dokazov in imena oseb, ki jih privzame organ, kateremu je poverjeno izvršiti vpogled v knjige (A, št. 1), je davčnemu zavezancu naznaniti najmanj osem dni prej. Pravice izvoliti kraj za vzprejemanje dokazov (B, št. 1, odst. 2) ter v § 273, odst. 4 (A, št. 4) omenjene pravice ugovarjati zoper osebe izvedencev se mora davčni zavezanec poslužiti v petih dneh po vročitvi tega poročila.

C. Izvršitev vpogleda v knjige (§§ 222, odst. 1 do 3, 276, odst. 1 in 2, in 277, odst. 1).

1. Obseg vpogleda v knjige se določa s svojim vsakočasnim namenom. Omejiti se mora na mero, ki je neobhodno potrebna za ta namen, nalogo dokaza.

Vpogled v knjige se lahko razteza na vse pravilne in gospodarske knjige davčnega zavezanca. Ako se knjige ne pišejo ali ako je potrebno, da se dopolni in potrdi vsebina knjig, se sme zahtevati tudi predložba pogodb, zadolžnic, najeminskih pobotnic, računskih izpiskov, faktur ali drugih računskih pomočkov, dokazov in kupčijskih dopisovanj, ki so v posesti davčnega zavezanca.

Izzeti so zapiski, ki obsegajo samo imena odjemalcev ali kupčijske kalkulacije ali fabričarski postopek ali imajo za predmet hišno gospodarstvo. Potemtakem ne bo zahtevati seznamov odjemalcev, kakršni se imajo pripravljati za trgovske popotnike ali za druge slične kupčijske namene, ali zapiskov zasebnega ali hišnega gospodarstva, kakor na primer gospodarske knjige gospodinje. Semkaj pa ne spadajo knjige ali sestavine knjig ter računski pomočki in dokazi, ki obsegajo poleg pravkar omenjenih zapiskov tudi druge za obdačbo važne vpise ali pa so členk danega zistema vknjiževanja, na primer saldakonti (osebni računi) s pripadajočimi vpisniki vred, fakture ali kopijske knjige faktur, ki obsegajo včasih tudi kalkulacije, gospodinski ali zasebni računi kakor bistvena dopolnila glavnika računa i. sl.

2. V teh mejah pa naj se vpogled v knjige ne omejuje samo na kronološke in zistematske zapiske knjig, temveč ga je — ako je potrebno za potrditev vsebine knjig — raztegniti tudi na

računske pomočke in druge dokaze (št. 1, odst. 2). Tudi je — vedno v zgoraj oznamjenih mejah — vpoštevati, da se pokažejo v praksi ne redko različne možnosti vknjižbe istega kupčijskega primera in da so zapiski mnogokrat med seboj v zvezi, tako sicer, da bi bil često pogrešek zadovoljiti se z vpogledom v posamezen zapisek. V ostalem tudi ni puščati v nemar, da ne bo vedno mogoče iz tako omejenega vpogleda v knjige dobiti prepričanje o rednem pisanju opravičnih knjig (§ 277, odst. 2).

3. Kadar se opravlja vpogled v knjige, je treba vedno imeti pred očmi davčnopravna načela. Ako gre za poizvedbo davku zavezanih dohodkov, je posebno pozornost obračati na eventualne izpremembe v stanju glavninskih računov (računov opravičnih vlog); prav tako je poleg drugih, po položaju posebnega primera potrebnih ugotovitev tudi preiskovati, ali niso na dolg donosa zaračunjeni izdatki, ki po davčnopravnih načelih ne morejo manjšati donosa.

4. O uspehu vpogleda v knjige je sestaviti zapisnik, v katerem je navesti vse z vpogledom v knjige dognane, za odmero bistvene momente. Zlasti naj obsega zapisnik:

- a) Namen vpogleda v knjige, to je snov dokaza.
- b) Oznamenilo knjig in zapiskov, ki so se predložili na vpogled; navedbe o njihovi zunanji kakovosti, o načinu knjigovodstva (ali po navadnem ali dvojnem zistemu itd.).
- c) Vpise, ki se nanašajo na dejanstva, ki jih je dognati z vpogledom v knjige, s primernimi pojasnili vred. Ako se izvrši vpogled v knjige, da se dokažejo dohodki, je zapisniku, ako mogoče, priložiti prepise zadnje in predzadnje bilance, eventualno tudi zadnjega računa o dobičku in izgubi.
- d) Pojasnila in poročila, ki jih je dal davčni zavezanec ali njegov zastopnik, na njegovo zahtevanje izvršene ugotovitve, pripomnje morda privzetih izvedencev ali imenovanega zaupnika, ako so te svedočbe važne za uspeh vpogleda v knjige ali ako se izrečno želi, da se vzprejmejo.

e) Vse okolnosti, ki so važne za verjetnost knjig in zapiskov.

f) Eventualno odreko predložiti določene knjige, zapiske ali dokaze ali trditev davčnega zavezanca, da ne piše, oziroma da nima zapiskov, ki se zahtevajo od njega, z okolnostimi vred, ki jih navaja davčni zavezanec, da utemelji to trditev. To ima zlasti, ako gre za to, da se zahtevajo dokazi in druge listine za dopolnitev ali potrditev vsebine knjig, namen davčnega zavezanca takoj ob vzprejemanju dokazov opozoriti na tiste točke, v katerih smatra organ, ki izvrši vpogled v knjige, dokazovanje*) za pomanjkljivo, da se mu dá s tem prilika popolniti svoj dokaz.

g) Eventualno izjavo davčnega zavezanca, da more posamezne postavke v svojih knjigah in zapiskih z ozirom na poklicno dolžnost molčečnosti, ki mu je naložena nasproti tretjim osebam, odpreti organu, ki opravlja vpogled in preskušnjo zapiskov, samo brez imen dotičnih oseb.

h) Zahtevo, ki jo je eventualno stavil davčni zavezanec, naj se dovoli (najmanj 14 dneven) rok, da poda obširno izjavo o gradivu, ki se je dobilo z uspehi vpogleda v knjige, vštevši eventualno mnenje izvedenca.

D. Poročanje uspeha komisiji (§ 276, odst. 2).

Kadar se poroča komisiji uspeh opravljenega vpogleda v knjige, ni naznaniti imen kupčijskih tovarišev, dobavnih virov in odjemalcev. Ako je pa organ, ki je opravljal vpogled v knjige, grajal določne vpise ali dokaze v smeri, da je potrebno vedeti imena, da se odloči o dokazni moči vpisa, tedaj je tudi ta imena vzprejeti v poročilo. Na zahtevanje davčnega zavezanca pa je v tem primeru ter, ako gre za druga določna dejanstva, kojih naznanilo polni komisiji bi spravilo njegovo sposobnost za konkurenco v nevarnost ali bi mu sicer povzročilo očitno škodo, naznaniti uspeh izvršenega vpogleda v knjige (§ 277) najprej odboru, ki se ustanovi zmislu primerno uporablja določila § 211 (člen 50; št. 4, odst. 2 in 3 izvršitvenega predpisa IV) in ki naj potem poroča polni komisiji svojo izjavo o dokazni moči tega grajanega vpisa, ne da bi imenoval imena.

*) Popravljenno. (Glej razglas z dne 27. junija 1914. l. [drž. zak. št. 147].)

E. Ocenjevanje dokazov (§ 277).

1. Ako piše davčni zavezanec trgovinske knjige po predpisih trgovinskega zakona in se je komisija ali v kazenskem postopku pristojno davčno oblastvo na podstavi izvršenih razprav prepričalo o rednem pisanju, je smatrati, da so gledé opravljenega obrata, ki je predmet knjigovodstva, z vpogledom v knjige dognana dejanstva dokazana, ako se njih pravilnost ne ovrže z drugače izkazanimi dejanstvi ali se dokaže neresničnost drugih važnih vknjižb ali knjižnih pomočkov.

Da so pisane v redu, je smatrati tiste trgovinske knjige, iz katerih se dá po obliki in vsebini sklepati, da so se vpisi, za katere so določene, pisali tekoče, popolno in pravilno. Ali oziroma v koliko so posamezne vrzeli, pisanje posameznih knjig na posameznih listih, popravki ali nedostatek posameznih dokazov v stanju omajati prepričanje o rednem pisanju takih trgovinskih knjig, je presojati po razmerah posebnega primera.

2. Ako davčni zavezanec sicer nima popolnega knjigovodstva, pač pa piše posamezne knjige ali zapiske, je zmislu primerno uporabljati, ako so zadostni za presojanje dejanstev, ki jih je dokazati, tukaj pod št. 1 navedena določila.

Ako ni inventur in bilanc, to samo zase pri ne popolnih trgovcih še ni pripravno smatrati, da je knjižni dokaz izpodlelet. Merodajna je pravilnost in verjetnost vpisov in njih rabnost za ugotovitev dejanstev, ki jih je dokazati.

3. Ako izjavi davčni zavezanec, da more posamezne postavke v svojih knjigah in zapiskih z ozirom na poklicno dolžnost molčečnosti, ki mu je naložena nasproti tretjim osebam, odpreti organu, ki opravlja vpogled in preskušnjo zapiskov, samo brez imen dotičnih oseb, ni enačiti tega, kakor da bi bil odrekel dovolitev vpogleda, ako so predložene knjige in zapiski verjetni uvažujú vse okoliščnosti primera. Sicer bo v takih primerih davčni zavezanec včasih pripravljen dovoliti zaupniku neomejen vpogled v knjige in zapiske, ki bo moral potem kakor priča, seveda varujú tajno imena, izpovedati o tem, ali se navedbe, ki jih je podal davčni zavezanec v tej smeri, ujemajo z zapisi.

4. Preskušujú knjige in zapiske, ter uvažujú uspeh te preskušnje naj se brezpogojno ne graja dejanski opravljeni in gospodarski obrat.

5. Uspeh uvaževanja knjižnega dokaza je hkratu z odločbo, ki se izreče v stvari sami, utemeljeno naznaniti davčnemu zavezancu.

F. Dolžnost molčečnosti (§ 276, odst. 3).

Vse osebe, ki so se udeležile vpogleda v knjige, imajo dolžnost molčečnosti po § 246.

Strogo molčati morajo zlasti tudi o imenih kupčijskih tovarišev, o dobavnih virih in odjemalcih. (Prim. v ostalem zgoraj A, št. 1 in 2.)

G. Stroški vpogleda v knjige (§ 278).

1. Ako se je iz opravljenega vpogleda v knjige pokazala nepravilnost bistvenih navedb davčnega zavezanca, se mu lahko naloži povračilo posebnih stroškov, ki so nastali z vpogledom v knjige. Tega pooblastila se je poslužiti samo izjemoma, in sicer ako se je z očitno zlorabo ponudil vpogled v knjige ali ako se je izrekla kazenska razsodba po § 241, odst. 1, 2, oziroma po § 244, odst. 1, 2. Stroške zaupnika ali knjižnega izvedenca, ki se je privzel k vpogledu v knjige na ukrep davčnega zavezanca, pa mora neodvisno od uspeha vpogleda v knjige plačati vedno davčni zavezanec sam. (Prim. zgoraj A, št. 5.)

2. Zoper odločbo davčnega oblastva, ki se glasi na povrnitev stroškov, ima davčni zavezanec pravico rekurza na finančno deželno oblastvo, zoper tako odločbo komisije pa pravico priziva na prizivno komisijo, oziroma pridobninsko deželno komisijo. Ako je tako odločbo izrekla prizivna komisija, oziroma pridobninska deželna komisija, ima davčni zavezanec pravico rekurza na finančno ministrstvo.

Člen 9.**Vstop v obrtne prostore davčnega zavezanca.**

(§ 280.)

1. Da se poizvedó za davčno odmero važna dejanstva, imajo po davčnem oblastvu ali po komisijskem predsedniku pismeno odrejene osebe

pravico, med delovnim in opravičnim časom ogledati obrtno napravo, obratovališča in zaloge davčnega zavezanca.

V kolikor se pridobitno podjetje obratuje v stanovanju davčnega zavezanca, se zgoraj označena pravica razteza tudi na obratne priprave in zaloge, ki so v stanovanju.

2. Iz § 248 je razvidno, da ta naredba ni omejena na občo pridobnino.

3. Namen ovedbe je seznaniti se z obratnimi uredbami, kolikor jih je ravno moči zapaziti z ogledom; torej prihajajo v poštev zlasti: število, velikost, delovitost strojev, število ob času ogleda opravilo imajočih delavcev, velikost zalog, kar jih je i. v. dr.

Ob tem povodu se ne smejo opravljati drugačne poizvedbe, zlasti je opustiti vsakršno poizvedovanje po posebnostih v načinu obrata in fabrikacije, ki se morajo v prid opravi imeti v tajnosti.

4. Ob ogledovanju je, kolikor moči, opustiti vsak motež v obratu, zlasti ni davčni zavezanec dolžen, na zahtevanje organa davčnega oblastva ustaviti morda obrat ali na poskušnjo pričeti kak del obrata.

5. Posebne opreznosti je treba tedaj, kadar se ogled razteza na obratne naprave in zaloge, ki so v stanovanju davčnega zavezanca. Te oblasti se je sploh poslužiti samo izjemoma tedaj, kadar se zdi taka poizvedba posebno važna; nadalje mora ogledujoči organ skrbno paziti na to, da se vstop v prostore stanovanja ne sme porabiti v to, da bi se poizvedovalo o življenju in potrošku davčnega zavezanca.

6. Da opravijo v § 280 omenjeni ogled obrtnih prostorov, v to se brez privolitve davčnega zavezanca ne smejo odrediti druge osebe nego državni uradniki.

Odrejenec mora dati davčno oblastvo ali komisijski predsednik pismeni nalog, ki jim je v poverilo.

7. Ogled je opraviti praviloma nenadoma, toda opraviti se mora med delovnimi in opravičnimi urami; samo kadar gre za to, da se ugotoví okolnosti, ki so odzete vplivu davčnega zavezanca, se sme davčni zavezanec poprej obvestiti.

8. Da bi bil davčni zavezanec navzočen pri ogledu, ni treba; uradnik pa mora precej, ko vstopi v obratovališče, oziroma v stanovanje davčnega zavezanca, obvestiti o namerjanem ogledu davčnega zavezanca samega, če pa ta ni navzočen, najvišjo osebo, kateri je izročen nadzor (obratnega voditelja, delovniškega predstojnika, domačine, hišnika).

Zaprtih prostorov uradnik ne sme odpirati.

9. Ako bi davčni zavezanec ali njegovi nameščenci, domačini i. dr. odrekli ali zabranili uradno dejanje, je opozoriti na kazenske posledke, ustanovljene v § 248.

10. O opravljenem uradnem dejanju je napraviti zapisnik.

Člen 10.

Obča določila o pravnih pomočkah.

(§ 282.)

1. Na vse v tem zakonu omenjene pravne pomočke (rekurze, pritožbe, prizive) se uporabljajo, kolikor niso ukrenjeni posebni zaukazi, določila zakona z dne 19. marca 1876. l. (drž. zak. št. 28.)

Take posebne zaukaze obsega:

§ 59. Pričetek 30dnevnega roka za priziv, ki ga poda predsednik pridobninske komisije.

§ 184. Osemmdnevni neodloživi rok za podajo pritožb zoper uvrstitev zavezancev dohodnine v volilne skupine in pritožb zoper volilno postopanje.

§ 218. Pričetek 30dnevnega roka za prizive, ki jih podaja davčno oblastvo zoper posledek priredbe za dohodnino.

2. Tek pravnih pomočkov (priziv, rekurz, pritožba) se končava v vseh primerih, v katerih pravni pomoček na tretjo stopnjo ni izrečno dovoljen v tem zakonu, na drugi stopnji.

Člen 11.

Pobiranje davkov in zamudnih obresti. Zastaranje.

(§§ 283, 284.)

1. Določila zakona z dne 9. marca 1870. l. (drž. zak. št. 23) o pobiranju zamudnih obresti

za neposrednje davke, ne plačane v predpisanem roku, in o pobiranju teh davkov sploh, oziroma zakona z dne 23. januarja 1892. l. (drž. zak. št. 26) o višini zamudnih obresti, se morajo zmislju primerno uporabljati na vse v tem zakonu urejene davke kakor tudi na davščino od tantijem, uvedeno s členom III novele o osebnih davkih.

2. Določila o zastaranju obsega § 284 tega zakona.

3. Potemtakem smejo v rokih, ustanovljenih z zakonom z dne 18. marca 1878. l. (drž. zak. št. 31), nastopiti dodatne odmere pri vseh davčnih vrstah. Zastaranje odmerne pravice pa nastopi v vseh okoliščinah, ako oblastvo v teku desetih let izza poteka priredbene dobe, na katero se nanaša davek, ni izvršilo uradnega dejanja za odmero in ga ni naznanilo stranki.

Ker se nanaša v § 256, odstavek 3, obsežno določilo o pristojnosti samo na tiste dodatne davke, ki se predpišejo v teku kazenske razprave, je presoja pristojnost za opravo vseh drugih dodatnih odmer po oblih predpisih. Prim. izvršitveni predpis k I. poglavju, člen 53, izvršitveni predpis k IV. poglavju, člen 75, in določila izvršitvenega predpisa k II. in III. poglavju.

Člen 12.

Varovanje vzajemnosti.

(§ 285.)

1. Finančni minister se pooblašča, gledé davčne dolžnosti takih oseb in davčnih virov, ki so pod davčno oblastjo več državnih ozemelj, da ne bo dvojnega obdačevanja, da se doseže načelom vzajemnosti (reciprocitete) ustrezajoče ravnanje, eventualno da se izvrše povračilne naredbe (retorsija), ukreniti odredbe in dogovore različne od predpisov tega zakona.

Obče zaukaze te vrste je razglašati v državnem zakonu.

2. Davčna oblastva in organi morajo, ako iz, vedó za povode za take odredbe in dogovore bodisi po priobčitvi pritožb davčnih zavezancev ali kako drugače, to precej naznaniti finančnemu deželnemu oblastvu, ki naj poroča o tem finančnemu ministrstvu.

3. Tačasno so zlasti naslednji zaukazi, oziroma odredbe in dogovori te vrste v veljavi:

a) Ogrsko.

V zakonu z dne 30. decembra 1907. l. (drž. zak. št. 278) pod II obseženi dogovor, ki je bil sklenjen o zabrambi, da ne bo dvojnega obdačevanja takih podjetij, ki raztegnejo svoj opravični obrat na obe državi, ter o nekaterih drugih stvarih neposrednjega obdačevanja, z izvršitvenim razpisom z dne 31. decembra 1907. l. (drž. zak. št. 11 iz l. 1908.).

Razglas finančnega ministrstva z dne 31. decembra 1907. l. (drž. zak. št. 9 iz l. 1908.) o dogovoru z dne 8. oktobra 1908. l. o ravnanju z obrestimi v drugi državi izdanih vrednostnih papirjev gledé rentnine po avstrijskem zakonu z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), oziroma gledé davka od glavničnih obresti in rentnine po ogrskem zakonskem členu XXII iz leta 1875. l., z izvršitvenim razpisom z dne 31. decembra 1907. l. (drž. zak. št. 10 iz l. 1908.).

Razpis finančnega ministrstva z dne 23. maja 1908. l., št. 34117, o davčnopravnem ravnanju z zdravniki.

Razpis finančnega ministrstva z dne 15. decembra 1911. l., št. 32770, o obdačevanju ogrskih sejmarjev, oziroma trgovcev z živino.

Razpis finančnega ministrstva z dne 11. januarja 1913. l., št. 84512 iz l. 1912. o davčnopravnem ravnanju s službenimi prejemki in pokojninami skupnih uradnikov.

b) Bosna in Hercegovina.

Razpis finančnega ministrstva z dne 9. junija 1908. l., št. 27431, o uporabljanju dogovora z Ogrskim o zabrambi, da ne bo dvojnega obdačevanja, na Bosno in Hercegovino.

Razpis finančnega ministrstva z dne 11. januarja 1913. l., št. 84512 iz l. 1912. o davčnopravnem ravnanju s službenimi prejemki in pokojninami skupnih uradnikov.

c) Nemška država.

Badensko:

državna pogodba z dne 7. novembra 1908. l. (drž. zak. št. 110 iz l. 1909.), da se zabranijo dvojna obdačevanja;

razglas finančnega ministrstva z dne 25. marca 1911. l., št. 13390, o davčnopravnem ravnanju z izvozom lesa.

Bavarsko:

Državna pogodba z dne 3. julija 1913. l. (drž. zak. št. 243), da se zabranijo dvojna obdačevanja; razpis finančnega ministrstva z dne 6. novembra 1913. l., št. 78881, o izvrševanju državne pogodbe;

razpis finančnega ministrstva z dne 6. novembra 1913. l., št. 78881, da se zabrani dvojno obdačenje lesotrzcev.

Hesensko:

Državna pogodba z dne 3. januarja 1912. l. (drž. zak. št. 102), da se zabranijo dvojna obdačevanja; razpis finančnega ministrstva z dne 10. maja 1912. l., št. 26459, da se zabrani dvojno obdačevanje lesotrzcev.

Prusko:

Državna pogodba z dne 21. junija 1899. l. (drž. zak. št. 158 iz l. 1900.), da se zabranijo dvojna obdačevanja;

razpis finančnega ministrstva z dne 4. oktobra 1902. l., ad št. 17285, o obdačevanju dohodkov iz kuksov;

razpis finančnega ministrstva z dne 11. januarja 1906. l., št. 88609 iz l. 1905., o obdačevanju dohodkov iz zdravniške prakse;

razpis finančnega ministrstva z dne 10. julija 1907. l., št. 44621, da se odstranijo dvojna obdačevanja, ki se podajajo iz obdačevanja nena-stopljenih dedščin;

razpis finančnega ministrstva z dne 7. januarja 1909. l., št. 36101 iz l. 1908., o obdačevanju krošnjarskega in popotnega obrtovanja;

razpis finančnega ministrstva z dne 30. maja 1909. l., št. 20056, o obdačevanju izvoza lesa.

Saksonsko:

Državna pogodba z dne 21. januarja 1903. l. (drž. zak. št. 123), da se zabranijo dvojna obdačevanja;

razpis finančnega ministrstva z dne 19. maja 1903. l., št. 1295 f. m., o izvrševanju državne pogodbe;

razpis finančnega ministrstva z dne 6. aprila 1906. l., št. 18134, o obdačevanju trgovine z lesom;

razpis finančnega ministrstva z dne 7. januarja 1909. l., št. 29612 iz l. 1908., o obdačevanju popotnega obrtovanja.

Württembergško:

Državna pogodba z dne 4. februarja 1905. l. (drž. zak. št. 154), da se zabranijo dvojna obdačevanja; razpis finančnega ministrstva z dne 12. maja 1911. l., št. 28734, da se zabrani dvojno obdačenje lesotrzcev.

d) Francosko.

Razglas finančnega ministrstva z dne 23. junija 1898. l. (drž. zak. št. 123) o rentninskem ravnanju z obrestimi in dividendami francoskih vrednostnih papirjev.

e) Liechtensteinsko.

Ukaz finančnega ministrstva z dne 18. maja 1901. l. (drž. zak. št. 68) o dogovoru, da se zabranijo dvojna obdačevanja.

Člen 13.**Postavitev v prejšnji stan.**

(§ 286.)

1. Postavitev v prejšnji stan lahko predlaga davčni zavezanec:

a) Ako je bil davčni zavezanec, oziroma njegov pooblaščenec s prirodnimi dogodki ali z drugim naprej ne preračunljivim ali neodvratno nastopajočim dogodkom zadržan držati se roka za pravni pomoček. Za take neodvratno nastopajoče dogodke pridejo lahko v poštev po položaju posebnega primera zlasti bolezni, prometne ovire i. dr.;

b) ako davčni zavezanec, oziroma njegov pooblaščenec brez svoje krivde ni izvedel za tak rok.

2. Stvar se lahko postavi v prejšnji stan tako v priredbenem in kazenskem postopku, kakor tudi v prizivnem, oziroma rekurznem postopku.

3. Postavitev v prejšnji stan se ne more opirati na okolnosti, ki so bile že spoznane za nezadostne, da bi se na njihovi podlagi davčnemu zavezancu dovolilo podaljšanje zamujenega roka.

4. Postavitev v prejšnji stan je predlagati v dveh tednih po odstranitvi ovire pri oblastvu, pristojnem za vložbo dodatno donesenega pravnega pomočka ter navesti dejanstva, ki jo utemeljujejo in dokaze zanja ter dodatno donesti izključeni pravni pomoček. Po preteku šestih mesecev, računa je od konca zamujenega roka, ni več dopusten predlog za postavitev v prejšnji stan.

O predlogu odloči oblastvo, ki ima pravico odločiti o zamujenem pravnem pomočku.

5. Rokovi po št. 4 se ne podaljšujejo.

Engel s. r.

Vsebina.

	Stran
Člen 1. Uvod	484
Člen 2. Vlaganje priznanc in oddajanje izjav (§§ 262 do 265)	484
Člen 3. Dedinske mase. Odgovornost (§§ 263, 266.)	485
Člen 4. Vročbe. (§§ 267, 268)	485
Člen 5. Posebna določila, ako bi se vročba ne dala opraviti (§ 267, odstavek 3 do 5, § 268, odstavek 2)	486
Člen 6. Dolžnost dajati odmernim organom pojasnila (§ 269)	487
Člen 7. Pomaganje oblastev in sodišč (§§ 270, 271)	488
Člen 8. Vpogled v gospodarske in opravilne knjige. (Vpogled v knjige) (§§ 272 do 279)	488
Člen 9. Vstop v obrtne prostore davčnega zavezanca (§ 280)	492
Člen 10. Obča določila o pravnih pomočkah (§ 282)	493
Člen 11. Pobiranje davkov in zamudnih obresti. Zastaranje (§§ 283, 284)	493
Člen 12. Varovanje vzajemnosti (§ 285)	494
Člen 13. Postavitev v prejšnji stan (286)	495